



REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO



PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

**ZATIRANJE AMERIŠKEGA ŠKRŽATKA (*Scaphoideus titanus*), KI JE PRENAŠALEC
FITOPLAZME, POVZROČITELJICE ZLATE TRSNE RUMENICE (FITOPLAZMA
Grapevine flavescence dorée), ZA POTREBE IZVAJANJA IZBIRNE ZAHTEVE
»VIN_INSK: OPUSTITEV UPORABE INSEKTICIDOV« ZNOTRAJ OPERACIJE
VINOGRADNIŠTVO V OKVIRU UKREPA KMETIJSKO-OKOLJSKA-PODNEBNA
PLAČILA IZ PROGRAMA RAZVOJA PODEŽELJA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA
OBDOBJE 2014–2020**

Verzija 1.0

2016



Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja:
Evropa investira v podeželje

KAZALO VSEBINE

1 UVOD.....	3
2 KARANTENSKI ŠKODLJIVI ORGANIZMI NA TRTI	3
3 UKREPI ZA OBVLADOVANJE ZLATE TRSNE RUMENICE.....	3
4 ZATIRANJE AMERIŠKEGA ŠKRŽATKA	3
5 PODROBNEJŠI PODATKI O FITOFARMACEVTSKIH SREDSTVIH ZA ZATIRANJE AMERIŠKEGA ŠKRŽATKA	7
5.1 Actara 25 WG	7
5.2 Reldan 22 EC	7
5.3 Decis 2,5 EC, Decis, Gat decline 2,5 EC	8
5.4 Pripravki na osnovi piretrina	9
5.5 Steward.....	9
5.6 Pyrinex 25 CS.....	9
5.7 Pyrinex M 22.....	9
Preglednica 1: Pregled pripravkov, ki jih je možno uporabljati za zatiranje ameriškega škržatka (stanje na dan 10. 6. 2016).....	4
Preglednica 2: Okvirni termini tretiranja ameriškega škržatka v vinogradih za pridelavo grozdja na razmejenem območju in ustrezna fitofarmacevtska sredstva.....	5
Preglednica 3: Okvirni termini tretiranja ameriškega škržatka v vinogradih za pridelavo grozdja v ekološki pridelavi na razmejenem območju in ustrezna fitofarmacevtska sredstva	6
Preglednica 4: Okvirni termini tretiranja ameriškega škržatka v matičnih vinogradih	6
Priloga 1: Karta razmejenih območij zlate trsne rumenice z žarišči okužbe in varovalnimi pasovi ter seznam občin v razmejenih območjih	10
Priloga 2: Institucije, v katerih deluje Javna služba zdravstvenega varstva rastlin	11

1 UVOD

V skladu z Uredbo o ukrepih kmetijsko-okoljska-podnebna plačila, ekološko kmetovanje in plačila območjem z naravnimi ali drugimi posebnimi omejitvami iz Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2014–2020 (Uradni list RS, št. [16/16](#), v nadaljevanju: uredba) se v okviru operacije Vinogradništvo izvaja tudi izbirna zahteva »VIN_INSK: Opustitev uporabe insekticidov« (v nadaljevanju: zahteva VIN_INSK). Pri izvajanju te zahteve je uporaba insekticidov v vinogradih prepovedana, razen za obvladovanje karantenskih škodljivih organizmov.

V nadaljevanju je opisano zatiranje ameriškega škržatka (*Scaphoideus titanus*), prenašalca fitoplazme, povzročiteljice zlate trsne rumenice (fitoplazma *Grapevine flavescence dorée*). Opis je pripravila Uprava Republike Slovenije za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin, Sektor za zdravje rastlin in rastlinski semenski material.

2 KARANTENSKI ŠKODLJIVI ORGANIZMI NA TRTI

Na trti (*Vitis*) se v Republiki Sloveniji pojavljata dva karantenska škodljiva organizma, in sicer:

- fitoplazma *Grapevine flavescence dorée*, povzročiteljica zlate trsne rumenice, ki jo prenaša ameriški škržatek (*Scaphoideus titanus* Ball);
- trtna uš (*Viteus vitifoliae* Fitch), ki povzroča škodo v matičnjakih podlag in za zahtevo VIN_INSK z vidika zatiranja karantenskih škodljivih organizmov ni relevantna, ker se zatiranje ne izvaja v vinogradih za pridelavo grozdja.

3 UKREPI ZA OBVLADOVANJE ZLATE TRSNE RUMENICE

Ukrepe za obvladovanje zlate trsne rumenice določa [Pravilnik o ukrepih za preprečevanje širjenja in zatiranje zlate trsne rumenice](#) (Uradni list RS, št. 48/14, v nadaljevanju: pravilnik). Ta pravilnik med drugim določa, da morajo vsi imetniki trte, torej tudi imetniki vinogradov za pridelavo grozdja, na razmejenem območju zlate trsne rumenice obvezno zatirati ameriškega škržatka, ki je prenašalec fitoplazme *Grapevine flavescence dorée*. Če so vinogradi za pridelavo grozdja obenem tudi matični vinogradi, je v takih vinogradih zatiranje ameriškega škržatka obvezno povsod po Sloveniji, torej tudi izven razmejenih območij. Obvezno zatiranje velja tudi v ekološki pridelavi.

V pravilniku je tudi določeno, da je zatiranje podrobneje opredeljeno z [Načrtom ukrepov obvladovanja zlate trsne rumenice](#) (v nadaljevanju: načrt ukrepov), natančnejše roke pa vsako leto določi [Javna služba zdravstvenega varstva rastlin](#).

V skladu s pravilnikom Uprava Republike Slovenije za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (v nadaljevanju: uprava) z odločbo določi razmejeno območje zlate trsne rumenice. Razmejeno območje obsega žarišča okužbe zlate trsne rumenice in pripadajoče varovalne pasove. V preteklih letih je bilo zaradi številnih najdb zlate trsne rumenice v vseh vinorodnih deželah razmejeno območje določeno tako, da obsega večino območij z vinogradi na Primorskem, Dolenjskem, v Beli Krajini, Posavju, na Štajerskem in v Prekmurju. Določeno je z mejami občin, vključuje pa vse tri vinorodne dežele v Sloveniji. V primeru laboratorijsko potrjene nove najdbe zlate trsne rumenice uprava določi novo žarišče okužbe in po potrebi poveča tudi varovalni pas. Karta razmejenih območij in seznam občin v razmejenem območju zlate trsne rumenice, nazadnje določenih z odločbo uprave z dne 7. 1. 2016, je v prilogi 1 ([Priloga 1](#)). Institucije po območjih, kjer deluje Javna služba zdravstvenega varstva rastlin, in kontaktni podatki so v prilogi 2 ([Priloga 2](#)).

Več informacij o zlati trsni rumenici in o ukrepanju je na spletni strani [uprave](#).

4 ZATIRANJE AMERIŠKEGA ŠKRŽATKA

Na podlagi opazovanja razvoja ameriškega škržatka in prognostičnega modela [Javna služba zdravstvenega varstva rastlin](#) vsako leto pripravi natančnejšo napoved rokov za zatiranje ameriškega škržatka za posamezna območja in jih objavi na spletnih straneh [Agrometeorološkega portala Slovenije](#), [Inštituta za](#)

[hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije](#), Kmetijsko gozdarskih zavodov [Nova Gorica](#), [Maribor](#) in [Novo mesto](#) ter [Kmetijskega inštituta Slovenije](#). Imetniki trte na razmejenem območju so dolžni te napovedi upoštevati. Nadzor zatiranja opravljajo fitosanitarni inšpektorji [Inšpekcije za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin](#). Če zatiranje ni izvedeno v skladu z načrtom ukrepov oziroma z napovedjo Javne službe zdravstvenega varstva rastlin, fitosanitarni inšpektorji ukrepajo v skladu z [Zakonom o prekrških](#) (Uradni list RS, št. 29/11 – uradno prečiščeno besedilo, 21/13, 111/13).

[Navodila za zatiranje ameriškega škržatka za leto 2016](#) so objavljena na spletni strani [uprave](#).

Sredstva in okvirni roki ter navodila za zatiranje ameriškega škržatka v vinogradih za pridelavo grozdja znotraj izjemne uporabe insekticidov v okviru zahteve VIN_INSK so v skladu s poglavjem 5.6 [načrta ukrepov](#).

POZOR!

Ponudba in registracijski status dovoljenih pripravkov se lahko spremenita, zato je zaradi ažurnosti podatkov o fitofarmaceutskih sredstvih in navodil o tehnologiji zatiranja treba redno spremljati objave na spletnih straneh [uprave](#) oziroma na [FITO-INFO](#).

Sredstva je treba uporabljati v skladu z navodili za uporabo in navedbami na etiketi.

Pregled pripravkov, ki imajo dovoljenje za zatiranje ameriškega škržatka, je prikazan v preglednici 1. Okvirni roki in sredstva za vinograde za pridelavo grozdja so za različne primere navedeni v preglednicah 2, 3 in 4.

Preglednica 1: Pregled pripravkov, ki jih je možno uporabljati za zatiranje ameriškega škržatka (stanje na dan 10. 6. 2016)

Pripravek	Aktivna snov	Odmerek	Število dovoljenih uporab letno ¹	Veljavnost registracije
Actara 25 WG	tiametoksam	0,2 kg/ha	3	17. 9. 2017
Decis	deltametrin	0,5 l/ha	1	31. 1. 2018
Decis 2,5 EC	deltametrin	0,5 l/ha	1	31. 1. 2018
Gat decline 2,5 EC	deltametrin	0,5 l/ha	2	31. 10. 2017
Reldan 22 EC	klorpirifos-metil	1 l/ha ²	1	29. 5. 2017
		1,6 l/ha ³	1	
Steward ²	indoksakarb	150 g/ha	2	14. 5. 2017
Pyrinex 25 CS ² Pyrinex M 22 ²	klorpirifos	1 l/ha	1	1. 4. 2016 ⁴
Kenyatox verde	piretrin	0,8 l/ha	2	31. 8. 2015 ⁵
Valentin eko insekticid iz nar. piretrina konc.	piretrin	0,8 l/ha	2	31. 8. 2015 ⁵
Flora verde	piretrin	1,6 l/ha	3	13. 8. 2020
Biotip floral	piretrin	1,6 l/ha	3	13. 8. 2020

¹ Število dovoljenih uporab po GAP iz registracije fitofarmaceutskih sredstev (glej FITO-INFO <http://www.fito-info.si/>).

² Pripravki Reldan v odmerku 1 l/ha, Steward in Pyrinex 25 CS in Pyrinex M 22 so primerni le za omejevanje ameriškega škržatka in **ne** za obvezno zatiranje v razmejenih območjih zlate trsne rumenice.

³ Dovoljenje uprave za nujne primere za povečan odmerek 1.6 l/ha (odstopa od običajnega odmerka 1 l/ha). Pri odmerku 1,6 l/ha se spremenijo varovalni pasovi in podaljša delovna karenca. Dovoljenje v letu 2016 velja od 23. 5. 2016 do 23. 9. 2016.

⁴ Zaloge v uporabi do 30. 9. 2016.

⁵ Zaloge v uporabi do 28. 2. 2017.

POZOR!

Za zatiranje ameriškega škržatka je treba uporabljati sredstva, navedena v preglednicah 2, 3 in 4 v tem poglavju. Števila obveznih tretiranj za običajno pridelavo, ekološko pridelavo in matične vinograde, ki so tudi vinogradi za pridelavo grozdja, so navedena v nadaljevanju. Pri številu tretiranj se je treba držati navodil iz tega poglavja, pri rokih tretiranja pa upoštevati napovedi [Javne službe zdravstvenega varstva rastlin](#).

V vinogradih za pridelavo grozdja, ki se nahajajo v razmejenem območju (to so žarišča okužbe in varovalni pasovi), je obvezno **najmanj eno tretiranje**. Tretiranje se opravi, **ko je trta povsem odcvetela**, pri tem ima prednost pripravek Actara 25 WG (aktivna snov je tiametoksam). Pripravek Actara 25 WG je sistemski insekticid z rezidualnim načinom delovanja, ki učinkovito zatira ameriškega škržatka, zato tretiranja običajno ni treba ponoviti. Če je bilo za prvo tretiranje uporabljeno katero drugo izmed naštetih sredstev v preglednici 2, je treba tretiranje ponoviti v drugem napovedanem roku. Delovanje ostalih sredstev je namreč krajše in so manj učinkovita (samo teden do deset dni). V tem primeru se za drugo tretiranje proti ameriškemu škržatku uporabi eno izmed sredstev, ki je navedeno (za drugo tretiranje) v preglednici 2. Pri tem je smiselno spremljati ulov odraslih ameriških škržatkov z rumenimi lepljivimi ploščami. Drugo tretiranje se opravi, če je na rumene lepljive plošče ulovljenih štiri ali več škržatkov na ploščo na teden.

Ulov odraslih ameriških škržatkov se spremlja z rumenimi lepljivimi ploščami od julija dalje, in sicer se izobesi najmanj od tri do pet plošč na ha, v primeru večjih površin se število plošč ustrezno poveča. Za učinkovito spremljanje se plošče pregleduje vsakih sedem do deset dni in jih menjava na dva do tri tedne. Ulov se redno beleži. Ameriški škržatki letajo do sredine septembra.

Okvirni termini in pripravki so navedeni v preglednicah 2 (običajna pridelava), 3 (ekološka pridelava) in 4 (kadar gre za matični vinograd, ki je tudi vinograd za pridelavo grozdja), natančnejše roke pa napove [Javna služba zdravstvenega varstva rastlin](#).

Preglednica 2: Okvirni termini tretiranja ameriškega škržatka v vinogradih za pridelavo grozdja na razmejenem območju in ustrezna fitofarmacevtska sredstva

Tretiranje / termin tretiranja	Razvojna faza trte	Razvojni stadij ameriškega škržatka	Sredstvo	Opombe
Prvo tretiranje sredina junija do konca junija	Po končanem cvetenju BBCH 69	Ličinke L ₁ do L ₃ (dva do štiri tedne po začetku izleganja)	Actara 25 WG Decis 2,5 EC Decis Gat decline 2,5 EC Pripravki na osnovi piretrina (Kenyatox verde, Flora verde, Valentin eko insekticid iz nar. piretrina konc., Biotip floral) Reldan 22 EC	Po končanem cvetenju! Prednost ima pripravek Actara 25 WG.
Drugo tretiranje običajno dva do tri tedne po prvem tretiranju (do 15. julija)	BBCH od 71 dalje	Ličinke L ₂ do L ₅ , prvi odrasli škržatki	Actara 25 WG Reldan 22 EC Pyrinex 25 CS	Če se je za prvo tretiranje uporabil pripravek Actara 25 WG, drugo tretiranje ni potrebno. Drugo tretiranje se opravi le v primeru, če se je za prvo tretiranje uporabil drug insekticid oziroma je na

Tretiranje / termin tretiranja	Razvojna faza trte	Razvojni stadij ameriškega škržatka	Sredstvo	Opombe
				rumene lepljive plošče ulovljenih štiri ali več osebkov na ploščo na teden.

V ekološki pridelavi je treba prvo tretiranje opraviti takrat, ko trta povsem odcveti. S pripravki na osnovi piretrina je treba opraviti najmanj dve tretiranji, razen če se po prvem tretiranju s spremljanjem ulova z rumenimi lepljivimi ploščami ugotovi, da ulov odraslih škržatkov ne presega štiri osebkov na rumeno lepljivo ploščo na teden. V takem primeru tretiranja ni treba ponoviti (spremljanje ulova ameriškega škržatka je opisano zgoraj). Če je treba, se opravi drugo tretiranje sedem do deset dni po prvem tretiranju v skladu z napovedjo [Javne služba zdravstvenega varstva rastlin](#). Okvirni termini in pripravki so v navedeni preglednici 3.

Preglednica 3: Okvirni termini tretiranja ameriškega škržatka v vinogradih za pridelavo grozdja v ekološki pridelavi na razmejenem območju in ustrezna fitofarmacevtska sredstva

Tretiranje / termin tretiranja	Razvojna faza trte	Razvojni stadij ameriškega škržatka	Sredstvo	Opombe
Prvo tretiranje sredina junija do konca junija	Po končanem cvetenju BBCH 69	Ličinke L ₁ do L ₃ (dva do štiri tedne po začetku izleganja)	Pripravki na osnovi piretrina (Kenyatox verde, Flora verde, Valentin eko insekticid iz nar. piretrina konc., Biotip floral)	Po končanem cvetenju!
Drugo tretiranje pet do sedem dni po prvem tretiranju	BBCH od 71 dalje	Ličinke L ₂ do L ₅ , prvi odrasli škržatki	Pripravki na osnovi piretrina (Kenyatox verde, Flora verde, Valentin eko insekticid iz nar. piretrina konc., Biotip floral)	Drugo tretiranje se opravi le v primeru, če je na rumene lepljive plošče ulovljenih štiri ali več osebkov na ploščo na teden.

Kadar se vinogradi za pridelavo grozdja uporabljajo kot matični vinogradi, sta obvezni najmanj dve tretiranji ameriškega škržatka. Tretje tretiranje je treba opraviti, če so na rumene lepljive plošče ulovljeni odrasli škržatki. Okvirni termini in dovoljena sredstva so navedeni v preglednici 4.

Preglednica 4: Okvirni termini tretiranja ameriškega škržatka v matičnih vinogradih

Tretiranje / termin tretiranja	Razvojna faza trte	Razvojni stadij ameriškega škržatka	Sredstvo	Opombe
Prvo tretiranje sredina junija do konca junija	Po končanem cvetenju BBCH 69	Ličinke L ₁ do L ₃ (dva do štiri tedne po začetku izleganja)	Actara 25 WG Decis 2,5 EC Pripravki na osnovi piretrina (Kenyatox verde, Flora verde, Valentin eko insekticid iz nar. piretrina konc., Biotip floral)	Za prvo tretiranje ima prednost pripravek Actara 25 WG.
Drugo tretiranje okoli dva do tri tedne po prvem tretiranju (do 15. julija)	BBCH od 71 dalje	Ličinke L ₂ do L ₅ , prvi odrasli škržatki	Actara 25 WG Decis 2,5 EC Reldan 22 EC Pripravki na osnovi piretrina (Kenyatox verde, Flora verde, Valentin eko	

Tretiranje / termin tretiranja	Razvojna faza trte	Razvojni stadij ameriškega škržatka	Sredstvo	Opombe
			insekticid iz nar. piretrina konc., Biotip floral) Pyrinex 25 CS	
Tretje tretiranje konec julija, prva dekada avgusta	BBCH od 81 dalje	Odrasli škržatki	Actara 25 WG Decis 2,5 EC Pripravki na osnovi piretrina (Kenyatox verde, Flora verde, Valentin eko insekticid iz nar. piretrina konc., Biotip floral)	Tretje tretiranje se opravi, če so na rumene lepljive plošče ulovljeni odrasli škržatki.

5 PODROBNEJŠI PODATKI O FITOFARMACEVTSKIH SREDSTVIH ZA ZATIRANJE AMERIŠKEGA ŠKRŽATKA

V nadaljevanju so navedeni pogoji uporabe in opozorila glede uporabe posameznih sredstev iz navodil za uporabo.

Za zatiranje ameriškega škržatka je treba uporabljati sredstva, navedena v poglavju 4, pri številu tretiranj se je prav tako treba držati navodil iz poglavja 4, pri rokih tretiranja pa upoštevati napovedi [Javne službe zdravstvenega varstva rastlin](#).

5.1 Actara 25 WG

Pripravek Actara 25 WG učinkovito zatira vse razvojne stadije ameriškega škržatka. Najbolj je učinkovit, če se uporabi v zgodnjih stadijih ličinke (L₁ do L₃). Uporablja se ga v odmerku 200 g/ha. **Dovoljena so največ tri tretiranja** na istem zemljišču v eni rastni dobi, sredstvo se uporablja v presledkih 21 dni. Kot manjša uporaba je sredstvo dovoljeno za zatiranje ameriškega škržatka v trsnicah in matičnjakih, in sicer največ tri tretiranja v eni rastni dobi v presledkih 21 dni. **Sredstvo Actara 25 WG je prepovedano uporabljati pred ali med cvetenjem trte.** Uporablja se ga lahko le takrat, ko ni vetra.

Pri tretiranju vinske trte je potrebno preprečiti onesnaženje vodotokov, vodnjakov, jezer in vodnih izvirov tako, da se tretira v oddaljenosti najmanj 20 m od njih. Sredstvo Actara 25 WG spada med sistemična sredstva in je razvrščeno kot nevarno za čebele, zato ga je treba uporabiti **po končanem cvetenju trte**. Pred tretiranjem je treba odstraniti vso cvetočo podrast v vinogradu in njegovi neposredni bližini. Pri uporabi pripravka Actara 25 WG je treba paziti, da rastlina ni v stresu, v tem primeru je namreč delovanje tega sredstva slabše.

5.2 Reldan 22 EC

- Odmerek 1,6 l/ha

Pripravek deluje na odrasle stadije ameriškega škržatka v odmerku 1,6 l/ha in se lahko uporablja na razmejenih območjih zlate trsne rumenice z dovoljenem uprave za nujne primere. **Za leto 2016 je to v času od 23. 5. 2016 do 23. 9. 2016.** V tem odmerku se lahko uporablja samo v vinogradih za pridelavo grozdja, ki je namenjeno za pridelavo v vino. Uporaba v vinogradih za pridelavo namiznega grozdja v tem odmerku ni dovoljena.

Preprečiti je treba onesnaženje vodotokov, vodnjakov, jezer in izvirov tako, da se upošteva predpise s področja varstva voda. Lahko se ga uporablja v oddaljenosti več kot 75 m tlorisne širine od meje brega voda 1. in 2. reda. Če se uporabljajo šobe za zmanjšanje zanosa (drifta), se varnostni pas do površinskih voda lahko zmanjša, vendar pa mora celotno območje vinograda izpolnjevati pogoje glede zmanjšanega varnostnega pasu. Varnostni pas se v tem primeru lahko zmanjša na:

- 40 m ob uporabi šob s 50 % zmanjšanjem zanosa sredstva ali

- 30 m ob uporabi šob s 75 % zmanjšanjem zanosa sredstva ali
- 15 m ob uporabi šob z 90 % zmanjšanjem zanosa sredstva.

Varstvo pri delu: Pri rokovanju s koncentriranim sredstvom, mešanju škropilne brozge, polnjenju in čiščenju rezervoarja mora delavec uporabljati zaščitno obleko (delovni kombinezon), zaščitne rokavice in zaščito za dihala (maska tipa AIP2). Pri tretiranju s traktorsko nošenim/vlečenim pršilnikom mora delavec uporabljati zaščitne rokavice, delovno obleko, pokrivalo s širokimi kraji, trpežno obutev in zaščito za dihala (maska tipa AIP2). Pri stiku s škropljenimi rastlinami po preteku delovne karence mora delavec uporabljati zaščitne rokavice.

Delovna karencija: Vstop delavcev na tretirano površino je dovoljen 12 dni po končanem tretiranju.

Odgovornost za fitotoksičnost in učinkovitost sredstva prevzame imetnik dovoljenja za nujne primere. Odgovornost glede pravilne rabe sredstva je na strani uporabnikov.

Sredstvo je nevarno za čebele. Cvetoča podrast v trajnih nasadih mora biti v času tretiranja pokošena oziroma mora biti na drug način preprečeno, da bi jo sredstvo doseglo. Zaradi zaščite čebel in drugih žuželk, se lahko s tem sredstvom tretira samo v nočnem času od dve uri po sončnem zahodu do dve uri pred sončnim vzhodom. Na istem zemljišču se ga lahko uporabi samo enkrat v eni rastni dobi. Ne tretira se v vročem in vetrovnem vremenu.

O pogojih uporabe pripravka Reldan 22 EC v odmerku 1,6 l/ha mora [Javna služba zdravstvenega varstva rastlin](#) seznaniti imetnike vinogradov pred začetkom uporabe.

- Odmerek 1 l/ha

Za vinograde izven razmejenih območij se Reldan 22 EC uporablja kot insekticid za omejevanje številčnosti ameriškega škržatka v odmerku 1 l/ha (v 0,1 % koncentraciji ob porabi vode 1.000 l/ha oziroma 10 ml na 10 l vode na 100 m²).

Sredstvo se lahko na istem zemljišču uporabi samo enkrat v eni rastni dobi v skladu z napovedjo [Javne službe zdravstvenega varstva rastlin](#) za zatiranje grozdnih sukačev. Če je uporabljeno v skladu z navodili, ni fitotoksično na gojenih rastlinah. Pri sortah vinske trte Zeleni sauvignon in Merlot lahko povzroča delno razbarvanje listov.

Sredstvo je nevarno za čebele. Zaradi zaščite žuželk in drugih žuželk oprasovalcev se rastlin ne tretira med cvetenjem in v prisotnosti cvetočega plevela. Zaradi zaščite vodnih organizmov je treba upoštevati netretiran varnostni pas 50 m do vodne površine. Ne tretira se v vročem in vetrovnem vremenu.

5.3 Decis 2,5 EC, Decis, Gat decline 2,5 EC

- Decis 2,5 EC in Decis

Dovoljeno je eno tretiranje za vinograde za pridelavo grozdja, in sicer od konca cvetenja trte do takrat, ko jagode dosežejo velikost graha (BBCH 71 do 75). Uporablja se ga v odmerku 0,5 l/ha. Mešanje z alkalnimi pripravki, s pripravki na podlagi žvepla in tiofanata ni priporočeno.

Dve tretiranji sta dovoljeni za matične vinograde, matičnjake in trsnice.

- Gat decline

Dovoljeni sta dve tretiranji v odmerku 0,5 l/ha.

Skupno število tretiranj z vsemi tremi sredstvi je največ dvakrat na istem zemljišču v eni rastni dobi.

Pri uporabi pripravkov Decis, Decis 2,5 EC in Gat decline 2,5 EC je treba preprečiti onesnaženje vodotokov, vodnjakov, jezer in vodnih izvirov tako, da se upoštevajo predpisi s področja varstva voda. S sredstvi se ne sme tretirati v območju 30 m tlorisne širine od meje brega voda 1. in 2. reda. Sredstva so nevarna za čebele, z njimi se ne sme tretirati v času cvetenja gojenih rastlin in podrasti. **Zaradi zaščite čebel in drugih žuželk opravevalcev se lahko tretira v nočnem času dve uri po sončnem zahodu in največ dve uri pred sončnim vzhodom.**

Pripravki Decis 2,5 EC, Decis in Gat decline 2,5 EC spadajo v skupino sintetičnih piretroidov. Imajo negativen vpliv na plenilske pršice iz družine *Phytoseiidae* – naravne sovražnike rdeče sadne pršice in pršic šiškarič (akarinoze in erinoze). Zato v takšnih vinogradih lahko pride do prerazmnožitve omenjenih škodljivcev.

5.4 Pripravki na osnovi piretrina

Pripravki na osnovi piretrina, ki imajo dovoljenje za zatiranje ameriškega škržatka, so: Kenyatox verde, Flora verde, Valentin eko insekticid iz nar. piretrina konc. in Biotip floral. Na podlagi preverjanja pristojnih služb na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano uporaba piperonil butoksida, ki ga vsebujejo ti pripravki, v ekološki pridelavi ni sporna, zato se lahko uporabljajo vsa naštetna sredstva na podlagi aktivne snovi piretrin.

Učinek teh sredstev je boljši z dodatkom ogrščičnega olja v koncentraciji 0,5 %. Rastline se temeljito omoči tudi na spodnji strani listov. Tretira se ob lepem vremenu, po možnosti zvečer oziroma v hladnejših urah dneva. **Sredstva so nevarna za čebele.**

Kenyatox verde in **Valentin eko insekticid iz nar. piretrina konc.** v odmerku 0,7 do 0,8 l/ha učinkovito delujeta na ličinke in nimfe škržatkov. Prvo tretiranje proti nižjim razvojnim stopnjam ličink ameriškega škržatka se izvede sredi junija. Če je treba, se tretiranje ponovi po treh do petih dneh. Na istem zemljišču se lahko opravita dve tretiranji v eni rastni dobi. Tretira se v lepem vremenu, po možnosti zvečer.

Pripravka **Flora verde** in **Biotip floral** se uporabita v 0,16 % koncentraciji oziroma v odmerku 1,6 l/ha. Sredstvi sta primerni za omejevanje ameriškega škržatka. V primeru močnega napada se tretiranje ponovi po sedmih dneh. Oba pripravka imata dovoljenje tudi za zatiranje križastega in pasastega grozdnega sukača. Priporoča se uporaba zvečer in v hladnejših urah dneva. S sredstvoma se ne sme tretirati v območju 15 m tlorisne širine od meje brega voda 1. in 2. reda **Sredstvi sta nevarni za čebele.**

5.5 Steward

Uporaba pripravka Steward je dovoljena le za ličinke stadijev od L₁ do L₃, vendar sredstvo le zmanjšuje populacijo ameriškega škržatka in za karantenski ukrep v razmejenih območjih ne zadošča. Uporablja se ga v koncentraciji 0,015 % pri porabi vode 1.000 l/ha. **Sredstvo je nevarno za čebele.** Uporablja se ga lahko v oddaljenosti več kot 15 m od nadzemnih voda 1. reda in 5 m od nadzemnih voda 2. reda. Ne sme se ga uporabljati v času cvetenja.

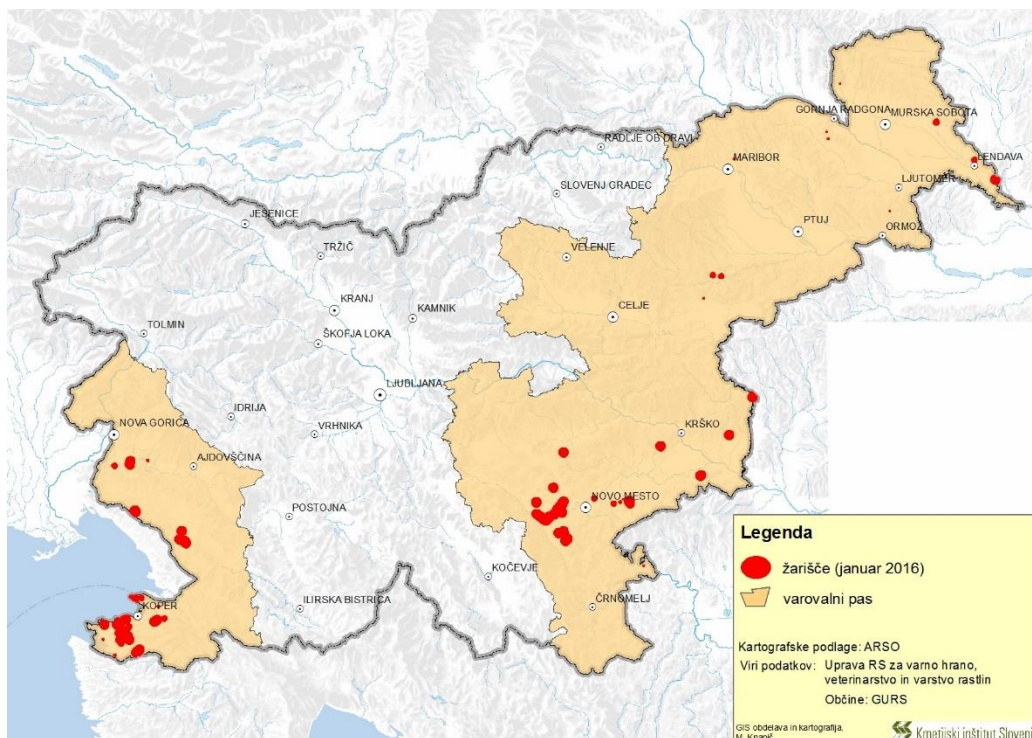
5.6 Pyrinex 25 CS

Pripravek Pyrinex 25 CS je v vinogradih dovoljeno uporabljati le še do 30. 9. 2016. Uporablja se ga lahko samo v oddaljenosti več kot 100 m tlorisne širine od meje brega voda 1. in 2. reda. Sredstvo je namenjeno izključno tržnim pridelovalcem. Uporablja se ga v odmerku 1 l/ha. Samo tretiranje s pripravkom Pyrinex 25 CS za karantenski ukrep v razmejenih območjih ne zadošča. **Sredstvo je nevarno za čebele.**

5.7 Pyrinex M 22

Pripravek Pyrinex M 22 se lahko uporablja v odmerku 1 l/ha kot insekticid za omejevanje številčnosti ameriškega škržatka v odmerku izven razmejenih območij, glede uporabe velja enako kot pri pripravku Reldan 22 EC v odmerku 1 l/ha.

Priloga 1: Karta razmejenih območij zlate trsne rumenice z žarišči okužbe in varovalnimi pasovi ter seznam občin v razmejenih območjih



Karta razmejenih območij zlate trsne rumenice z žarišči okužbe in varovalnimi pasovi na dan 7. 1. 2016

Seznam občin v razmejenih območjih

Primorska

- občine: Piran, Vipava, Šempeter-Vrtojba, Sežana, Brda, Renče-Vogrsko, Nova Gorica, Miren-Kostanjevica, Kanal, Komen, Hrpelje-Kozina, Ajdovščina, Izola, Koper, Divača.

Dolenjska, Posavje in Bela Krajina

- občine: Brežice, Črnomelj, Dolenjske toplice, Ivančna Gorica, Kostanjevica na Krki, Krško, Litija, Metlika, Mirna peč, Mirna, Mokronog-Trebelno, Novo mesto, Radeče, Semič, Sevnica, Straža, Šentjernej, Šentrupert, Škocjan, Šmarješke toplice, Šmartno pri Litiji, Trebnje, Žužemberk.

Štajerska in Prekmurje:

- občine: Apače, Beltinci, Benedikt, Bistrica ob Sotli, Braslovče, Cankova, Celje, Cerkvenjak, Cirkulane, Črenšovci, Destnik, Dobje, Dobrna, Dobrovnik, Dornava, Duplek, Gorišnica, Gornja Radgona, Gornji Petrovci, Grad, Hajdina, Hoče-Slivnica, Hodoš, Juršinci, Kidričevo, Kobilje, Kozje, Križevci, Kungota, Kuzma, Laško, Lenart, Lendava, Ljutomer, Majšperk, Makole, Maribor, Markovci, Miklavž na Dravskem polju, Moravske Toplice, Mozirje, Murska Sobota, Odranci, Oplotnica, Ormož, Pesnica, Podčetrtek, Podlehnik, Poljčane, Polzela, Prebold, Ptuj, Puconci, Rače-Fram, Radenci, Razkrižje, Rogaška Slatina, Rogašovci, Rogatec, Ruše, Selnica ob Dravi, Slovenska Bistrica, Slovenske Konjice, Središče ob Dravi, Starše, Sv. Trojica v Slovenskih goricah, Sveta Ana, Sveti Andraž v Slovenskih goricah, Sveti Jurij ob Ščavnici, Sveti Jurij v Slovenskih goricah, Sveti Tomaž, Šalovci, Šentilj, Šentjur, Šmarje pri Jelšah, Šmartno ob Paki, Šoštanj, Štore, Tabor, Tišina, Trnovska vas, Turnišče, Velenje, Velika Polana, Veržej, Videm, Vojnik, Vranksko, Zavrč, Zreče, Žalec, Žetale.

Priloga 2: Institucije, v katerih deluje Javna služba zdravstvenega varstva rastlin

Varstvo rastlin v vinogradništvu, sadjarstvu, hmeljarstvu, oljkarstvu, poljedelstvu, vrtnarstvu	
Območje napovedi	Institucija
Osrednja Slovenija splošne in napovedi za vso Slovenijo	Kmetijski inštitut Slovenije Hacquetova 17, 1000 Ljubljana Tel.: 01 28 05 262 Faks: 01 28 05 255 Tel. odzivnik: (01) 28 05 266 e-pošta: info@kis.si spletna stran: http://www.kis.si
Severovzhodna Slovenija	Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, Kmetijsko gozdarski zavod Maribor Vinarska ulica 14, 2000 Maribor Tel.: 02 228 49 00 Faks: 02 251 94 82 Tel. odzivnik: 090 93 98 12 e-pošta: info@kmetijski-zavod.si spletna stran: http://www.kmetijski-zavod.si/
Celjska in Koroška regija	Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije Cesta Žalskega tabora 2, 3310 Žalec Tel.: 03 712 16 00 Faks: 03 712 16 20 Tel. odzivnik: (03) 712 16 60 e-pošta: tajnistvo@ihps.si spletna stran: http://www.ihps.si
Zahodna Slovenija	Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, Kmetijsko gozdarski zavod Nova Gorica Pri Hrastu 18, 5000 Nova Gorica Tel.: 05 33 51 200 Faks: 05 33 51 260 Tel. odzivnik: 090 93 98 15 e-pošta: info@kmetijskizavod-ng.si spletna stran: www.kmetijskizavod-ng.si
Jugovzhodna Slovenija	Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto Šmihelska cesta 14, 8000 Novo mesto Tel.: 07 373 05 70 Faks: 07 373 05 90 Tel. odzivnik: 090 93 98 17 e-pošta: kss.oddelek-nm@gov.si spletna stran: http://www.kmetijskizavod-nm.si/